

Általános tudnivalók a hamisításról

A hamisítás azt jelenti általánosságban, hogy valaki lemásolja egy eredeti termék külső megjelenését. Ezzel a hamisító célja az, hogy kihasználja az eredeti termék ismertségét és ezzel akár üzleti haszonszerzésre tegyen szert. Jogi értelemben véve a hamisítás a szellemi tulajdonjogok megsértésének valamennyi esetét magában foglalja. Így ide tartozik például a szerzői jogi védelem és az iparjogvédelmi oltalom bármelyik formájának megsértése.

Ha meg szeretnénk határozni a hamisított termékek körét, akkor nem vagyunk könnyű helyzetben, ugyanis manapság rengeteg mindent hamisítanak. Ebbe a körbe tartoznak sajnálatos módon a gyógyszerek, az élelmiszerek, az elektronikai eszközök, autóalkatrészek. Hamisítják ezen kívül a ruházati termékeket, a CD-ket, DVD-ket is. A Vám- és Pénzügyőrség rendelkezésére álló információk szerint Magyarországon legjellemzőbb a különböző lábbelik, felső- és alsóruházat és a kozmetikumok hamisítása. Itt említhetjük a szerzői jog megsértésével előállított és forgalmazott hang- és képhordozókat, valamint szoftvereket is. Hazánkban a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) az a legfontosabb szerv, melynek elsődleges feladata a hamisítás elleni küzdelem összehangolása.

Az Európai Unió szinten végzett felmérések hasonló adatokról tesznek tanúbizonyságot, így a szoftver-, textil-, ruházati-, zene-, és a filmipar tartoznak azon iparágak közé, amelyekben a legelterjedtebbek a hamis termékek. A gépjárműalkatrész-gyártásra szintén igaz ez.

A hamis áruk első és legfontosabb ismertetőjele az, hogy sokkal olcsóbbak az eredeti márkás termékeknél. Ezen kívül érdemes figyelemmel lenni az árusítás helyére is. Az utcai vagy piaci árusok ugyanis ritkán kínálnak eredeti termékeket, ugyanígy érdemes fokozott körültekintéssel eljárni, ha az interneten keresztül bonyolítjuk le vásárlásainkat. Ha az áruval együtt nem kapunk használati utasítást vagy jótállási jegyet, vagy hiányzik annak eredeti csomagolása, az szintén gyanúra adhat okot. Manapság sajnos egyre nehezebb már felismerni a hamis árukat, mivel a hamisítók fantáziájának csak a jelenlegi technikai fejlettség szab határokat.

Tudni kell, hogy a hamisítás több ok miatt is elítélendő tevékenység, ráadásul kedvezőtlen társadalmi és gazdasági hatással is jár. Rendkívül fontos felhívni arra a figyelmet, hogy a hamis termék akár halált is okozhat, hiszen, mint láttuk a hamisított termékek körébe tartoznak a gyógyszerek és élelmiszerek is. A hamisított termékek ugyanakkor az eredetinel sokkalta gyengébb minőségűek, emiatt a termékek e két fajtája esetén a hamisítás súlyos egészségügyi kockázatot hordoz a fogyasztók számára, valamint negatív környezeti hatásokkal bír.

Újabb negatív társadalmi hatás, hogy a hamisított termékek az eredeti termékek gyártói elől elveszik a piacot olcsóságuk miatt, ez pedig közvetve a munkahelyek számának csökkenését eredményezi. Az ország fejlődését is hátrányosan befolyásolja a hamisítás, mivel egy jó hírű termék külföldi gyártója számára egyértelműen kevesebb ösztönző erővel bír a befektetés annak az országnak a piacán, ahol a hamisítás virágzik és a jogérvényesítés nem hatékony. Ezzel csökken a külföldi tőkebefektetések száma, esik a gazdaság

versenyképessége, közvetve pedig sérül a kulturális sokféleség, és veszélyeztetni a kulturális ipar fennmaradását is.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy bűnügyi statisztikai adatok alapján a hamisítás rendszerint összefonódik a szervezett bűnözéssel, mely aláássa a közrendet és a közbiztonságot, közvetve tehát a hamisítás támogatja az egyes bűnözési formákat.

Mivel, mint láttuk, a hamisított termékek köre rendkívül szerteágazó, ezért több állami szerv is fellép a hamisítás ellen. Így a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével összefüggő eljárásokban részt vesz a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Rendőrség, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal is. Ezen kívül a Gazdasági Versenyhivatalra és végül a bíróságokra, ügyészségekre szintén fontos szerep hárul e körben.

A szellemi tulajdonjogok megsértésének olyan nagyfokú a társadalomra való veszélyessége, hogy azt a jogalkotó a Büntető Törvénykönyv által is szankcionált tényállások közé emelte. Így a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény tényállásai között megtalálhatjuk a bitorlást, a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszását, iparjogvédelmi jogok megsértését, és a jogkezelési adat meghamisítását is. Szintén ide tartozik többek közt a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése. A felsorolt bűncselekmények elkövetése esetén a terhelt akár szabadságvesztés büntetés kiszabásával is számolhat.

Emiatt érdemes például azt is tudni, hogy ha valaki filmet vagy zenét tölt le az internetről magáncélra, az még nem büntetendő cselekmény, viszont azt már büntetik, ha azt később már pénzért kínálja. Ugyanígy büntetendő cselekmény zenét, filmet engedély nélkül feltölteni az internetre, azaz megosztani másokkal.